

Baromfihús és tojás

Világ- és európai piaci tendenciák

A FAO (2012) szerint a globális baromfihús-termelés 2,2 millió tonnával 104,5 millió tonnára bővült 2012-ben az előző évihez képest. A növekvő takarmányárak ugyanakkor a termelés jövedelmezőségének csökkenését okozták. Kínában a baromfihúsok fogyasztásának bővülése okozta a kibocsátás csaknem 4 százalékos növekedését. Oroszországban 7 százalékkal több baromfihúst állítottak elő, ugyanakkor a baromfihúsimport is nőtt (+5 százalék). Brazília baromfihús-kibocsátása nem változott számottevően, míg Argentínában az állami támogatásoknak köszönhetően 9 százalékkal több baromfihúst termeltek. Az önellátottság növekedése miatt az ázsiai országok kereslete lanyhult, ezért 2012-ben csupán 2,4 százalékkal, 13 millió tonnára nőtt a baromfihús globális kereskedelme. Ez azt jelenti, hogy lassult a növekedés üteme, mivel az 2010-ben 6,7 százalék, míg 2011-ben 8,8 százalék volt.

Csirkehús

Az USDA (2012c) szerint csirkehús globális kibocsátása 2 százalékkal 82,4 millió tonnára nőtt 2012-ben az előző évihez képest. A legnagyobb termelők közül Kínában 13,7 millió tonnára bővült a termelés, míg Brazíliában továbbra is 12,8 millió tonna körül alakult. Az USA csirkehús-előállítás 1 százalékkal csökkent, Oroszország termelése 7 százalékkal nőtt. Az EU csirkehústermelése 1 százalékkal 9,57 millió tonnára csökkent 2012-ben az előző évihez képest (EC, 2012b).

A csirkehús globális exportja 4 százalékkal 9,9 millió tonnára bővült 2012-ben, amelynek kétharmadát Brazília és az USA adta. Oroszország folyamatos importkorlátozó intézkedései új partnerek felkutatására, illetve a már meglévő piacok bővítésére ösztönözték a világ két legnagyobb exportőreit.

A globális csirkehústermelés 2013-ban elérheti a 83,5 millió tonnát. Kínában, Brazíliában és Indiában az állai fehérje iránti kereslet versenyképes árakat eredményez a csirkehús globális termelésében, azonban a magas takarmányozási költségek miatt a termelők alacsonyabb haszonkulccsal termelnek. A globális kereskedelem várhatóan 2 százalékkal nő. Brazília, az USA és az EU továbbra is meghatározóak maradnak a világpiacon, míg a kisebb szállítók (Thaiföld, Törökország és Argentína) a fejlődő országok piacai felé nyitnak. Az USA termelésének 1 százalékkal 16,3

millió tonnára történő csökkenéséhez a magas takarmányköltségek mellett az alacsonyabb termelői árak is hozzájárulhatnak. Az USA csirkehúsexportja várhatóan 2 százalékkal 3,2 millió tonnára csökken 2013-ban az oroszországi és hongkongi kereslet lanyhulása miatt. Kína 3 százalékkal 14,1 millió tonnára növelheti a csirkehús kibocsátását 2013-ban, ezzel együtt élénkül a belső kereslet az olcsó fehérjeforrás iránt. Piaci elemzők Brazília csirkehústermelésének 2 százalékkal 13 millió tonnára történő emelkedését várják 2013-ban. Oroszországban a nagyméretű beruházások és fejlesztések hatására a csirkehús termelése előreláthatóan 4 százalékkal (2,9 millió tonnára) emelkedik 2013-ban.

Az Európai Bizottság szakértői az Unió csirkehústermelésének kismértékű csökkenését prognosztizálják (9,5 millió tonnára) 2013-ra (EC, 2012b). A legnagyobb termelők várhatóan növelik a kibocsátás mennyiségét. A Közösség előreláthatóan 4 százalékkal (1,1 millió tonnára) emeli a csirkehús exportját.

Pulykahús

Az USDA (2012c) szerint a globális pulykahústermelés csaknem 4 százalékkal 5,5 millió tonnára nőtt 2012-ben az előző évihez képest. Az USA termelése 2,7 millió tonnára, Brazíliáé 510 ezer tonnára bővült, míg Oroszország pulykahús-kibocsátása 11 százalékot meghaladó mértékben 100 ezer tonnára növekedett. Az EU termelése 1,88 millióról 1,89 millió tonnára emelkedett 2012-ben (EC, 2012b). A legnagyobb pulykahúsexportőrök forgalma 6 százalékkal 667 ezer tonnára nőtt 2012-ben. A legjelentősebb importőrök forgalma 8 százalékkal élénkült. Az EU nettó exportőr maradt 2012-ben.

Az USDA (2012c) a pulykahús globális termelésének 1 százalékos (5,4 millió tonna) mérséklődésére számít 2013-ban. Az USA – ellentétben Brazíliával és az EU-val – várhatóan csökkenteni fogja a termelését. Az elemzők szerint a globális pulykahúsexport 3 százalékkal maradhat el 2013-ban az egy évvel korábbi mennyiségtől. A globális pulykahústermelés mérséklődése csak átmenetinek tekinthető, ugyanis a hosszú távú prognózis szerint 2022-re 13 százalékkal több, 6,1 millió tonna pulykahús előállítását várják a világon 2011-hez viszonyítva.

Az EU pulykahústermelésével kapcsolatban az uniós elemzők 1 százalék körüli csökkenésre számítanak 2013-ban (EC, 2012b). A meghatározó pulykahús-termelő országok közül Németországban nem várható érdemi változás, ugyanakkor Franciaországban (-1,3 százalék) és Olaszországban (-2,8 százalék)

csökkenést vetítenek előre. Magyarországon a 2012. évi 33 százalékos termelésbővülés ellenére, a szakértők 18 százalékos csökkenést valószínűsítenek 2013-ra.

Tojás

Az EU-ban a hagyományos ketrecek használata tilos 2012. január 1-től. Olaszország és Görögország kivételével a tagállamok eleget tettek az előírásoknak. A tartásmódváltás következtében a tojóállomány átlagosan 8 százalékkal csökkent a Közösségben, ami hiányt okozott a piacon, és növelte a tojás importját. Az EU étkezésitojás-termelése 2 százalékkal 6,33 millió tonnára mérséklődött 2012-ben. A tagállamok közül Csehországban (-21 százalék) és Spanyolországban (-14 százalék) csökkent a legnagyobb mértékben az étkezési tojás kibocsátása. Franciaországban 825 ezer tonna étkezési tojást állítottak elő, ami 2 százalékos bővülést jelentett az egy esztendővel korábbihoz képest. Magyarországon 4 százalékkal nőtt, ugyanakkor Olaszországban 4 százalékkal csökkent a termelés (EC, 2012b).

Az EU tojástermékexportja (elsősorban friss tojás és tojásfehérje) 15,4 százalékkal nőtt 2012-ben 2011-hez képest. A főbb partnerek Japán, Svájc és Angola voltak. Az elsősorban az USA-ból, Argentínából és Indiából a Közösségbe érkező tojástermékimport (amelyben a tojáspor és a tojáslé a meghatározó) 83 százalékkal növekedett.

Az EU legnagyobb tojástermelői közül Németországban 0,7, Franciaországban és az Egyesült Királyságban 1,5–2 százalékkal bővíthet a kibocsátás 2013-ban. Ugyanakkor Magyarországon 3,8, míg Spanyolországban közel 10 százalékos növekedésre számítanak. Összességében az Unió étkezésitojás-termelésében 2 százalékos növekedés várható.

Magyarországi piaci tendenciák

Kínálat

A KSH adatai szerint Magyarországon a tyúkfélék állománya 30 millió darab volt 2012. december 1-jén, 2,8 millióval kevesebb az egy évvel korábbinál. A 2011. június 1-jei létszámhoz viszonyítva az állomány 13 százalékkal csökkent. A közel 12,1 milliós tojóállomány az előző évinél 3 százalékkal kevesebb, ugyanakkor a hat hónappal korábbinál 18 százalékkal több volt. A lúdállomány 2012. december 1-jén 1,1 millió egyed volt, 9 százalékkal csökkent egy év alatt. A kacsállomány (4,2 millió) 194 ezer darabbal, a pulykaállomány (2,8 millió) 7 százalékkal csökkent.

A baromfihúsimport mennyisége 6 százalékkal nőtt 2012-ben 2011-hez viszonyítva, az értéke nem változott lényegesen (10. melléklet). Az import kétharmadát kitevő darabolt tyúkfélék behozatala 9 százalékkal, a viziszárnyasoké szintén 9 százalékkal bővült, ugyanakkor a pulykahúsoké 10 százalékkal csökkent.

A héjastojás-import 12 százalékkal csökkent 2012-ben, ezen belül a döntő hányadot képviselő, kizárólag uniós tagállamokból származó étkezési tojás behozatala 1 százalékkal maradt el az előző évitől. A tenyésztojás beszállítása 21 százalékkal esett vissza, míg a tojáskészítmények importja 9 százalékkal 1,9 ezer tonnára mérséklődött.

Bel- és külpiaci értékesítés

A baromfiivágás 7 százalékkal nőtt 2012-ben 2011-hez képest. A csirke vágása 9, a kacsáé 5, a libáé 20 százalékkal bővült. A pulyka vágása 1 százalékkal csökkent. A baromfihús-kivitel mennyisége 12 százalékkal, értéke csaknem 9 százalékkal emelkedett 2012-ben az egy évvel korábbihoz képest. A darabolt tyúkfélék exportja 7 százalékkal, a pulykáé 6 százalékkal bővült. Az export árbevétele nagyobb mértékben nőtt, mint az import értéke, ezért a külkereskedelmi egyenleg pozitív volt (10. melléklet).

Az AKI PÁIR adatai szerint a tojóállomány erőteljes fogyása miatt Magyarországon az étkezési tojás belföldi értékesítése 15 százalékkal csökkent 2012-ben. Az ország 2012-ben 95 ezer tonnával több héjastojást és 2 százalékkal több étkezési tojást exportált, mint egy évvel korábban. A tojáskészítmények kivitele 46 százalékkal bővült.

A piaci árak tendenciája

Az EU-ban az egész csirke értékesítési ára 2011. július–november között emelkedett, ezt követően, 2012-ben 300 forint/kg körül stabilizálódott (18. ábra). A Brazíliából a Közösségbe szállított egész csirke uniós belépési ára folyamatosan emelkedett 2012-ben.

Az AKI PÁIR adatai szerint Magyarországon a vágóbaromfi-termelés felét kitevő vágócsirke felvásárlása 8,5, élősúlyos termelői ára 7,8 százalékkal nőtt 2012-ben 2011-hez képest (11. melléklet). A vágócsirke ára az európai tendenciáknak megfelelően, az év végéig folyamatosan emelkedett (19. ábra).

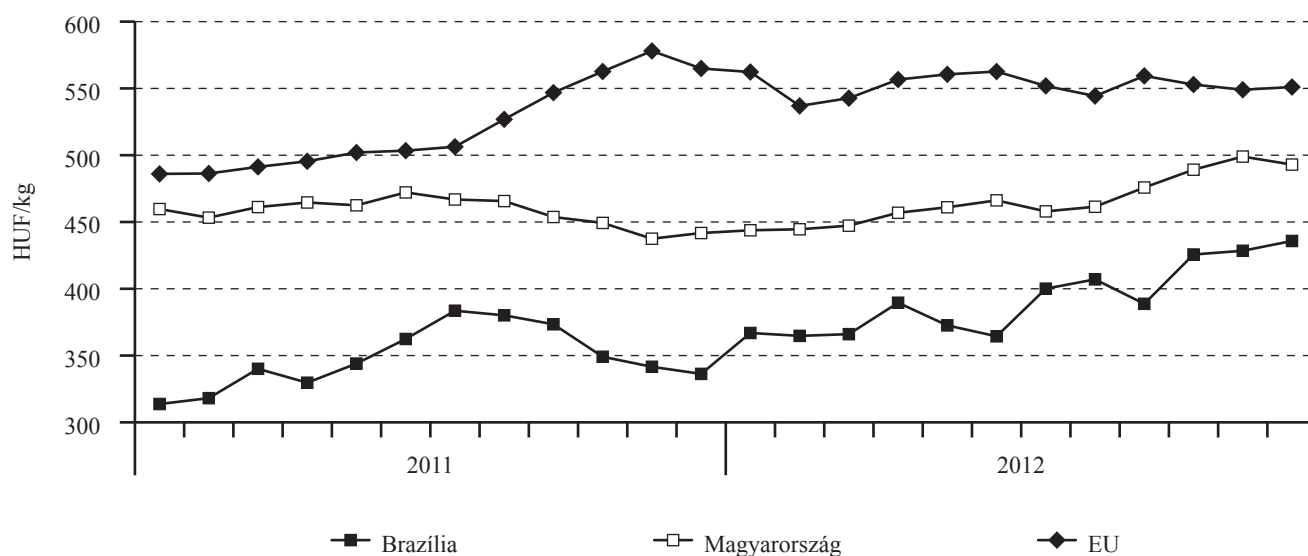
Az alapanyaghoz hasonlóan a csirkehúsok belföldi értékesítése is bővült (+4 százalék). A csirkehúsok feldolgozóinak értékesítési ára átlagosan 1–4 százalékkal volt magasabb a 2011. évinél. A vezértermékek közül a 65 százalékos fagyasztott csirke egészben 6,7 száza-

lékkal haladta meg az egy esztendővel korábbi szintet (12. melléklet).

Az EU-ban az étkezési tojás ára a tartástechnológia-váltás miatt márciusban érte el a legmagasabb szintet

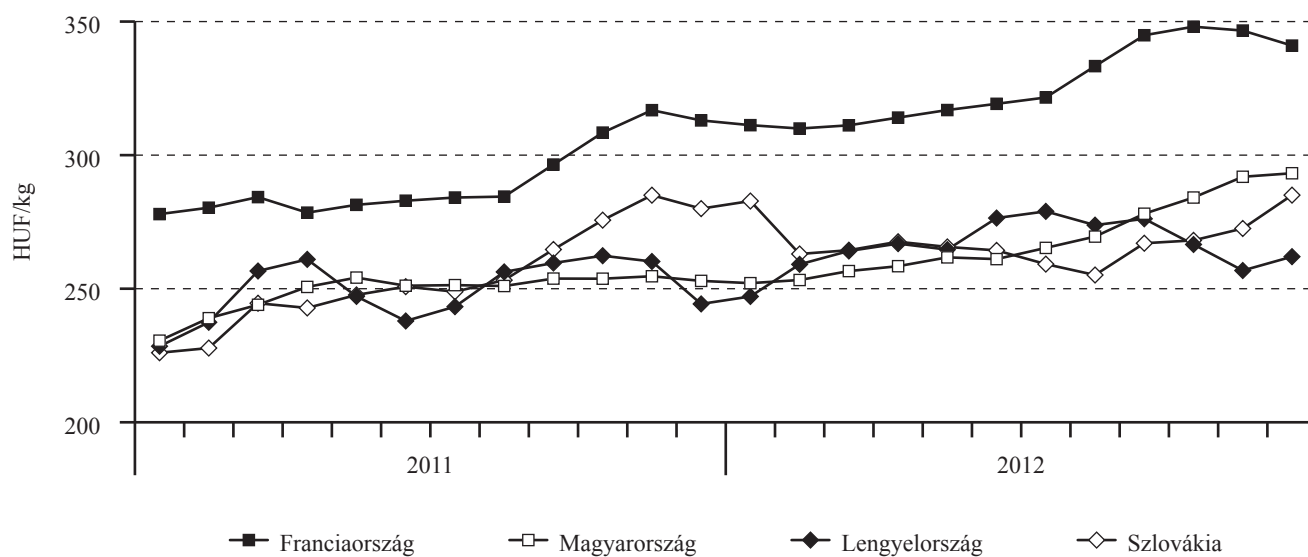
2012-ben (20. ábra). Magyarországon az étkezési tojás csomagolóhelyi értékesítési ára 42 százalékkal nőtt 2012-ben az egy évvel korábbihoz viszonyítva.

18. ábra: Az egész csirke feldolgozó értékesítési ára az EU-ban, valamint a braziliai egész csirke uniós belépési ára (2011–2012)

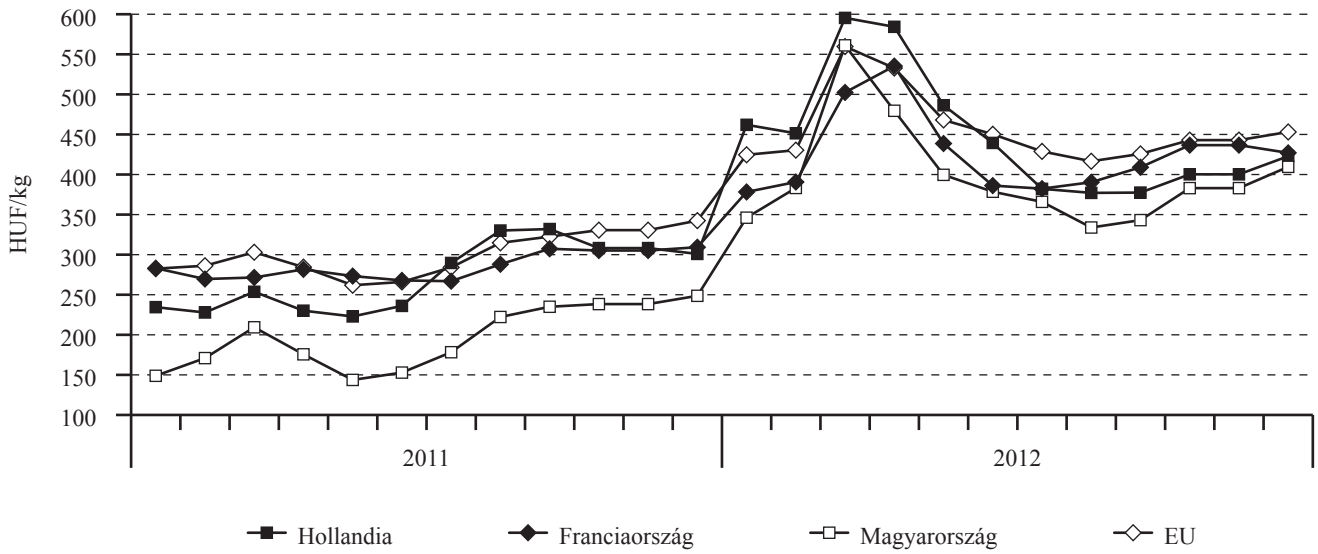
Forrás: Európai Bizottság, AMA, AKI PÁIR

19. ábra: A vágócsirke termelői ára néhány európai országban (2011–2012)

Forrás: MRiRW ZSRIR, PPA-ATIS, Agreste, AKI PÁIR

20. ábra: Az étkezési tojás csomagolóhelyi ára az EU-ban (2011–2012)

Forrás: Európai Bizottság, AKI PÁIR